Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jesus Mari Altube Allbisua

Bergara, Gipuzkoa (1939)

Aurkibidea

Biografia

Basalgo auzoko Lezarri aurtengoa baserrikoa. Bergarako toponimia jasotzeko egindako lanean berak emandako azalpenak oso lagungarriak izan ziren. Juan Aristimuño eta Benigno Urrutiarekin batera egin zitzaion grabazioa.

Zintak

BER-232

- **Proiektua**: Bergarako toponimia
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arriaran, Jose Angel "Pierro" - Jauregi , Jose Ramon "Epelde" - Larrañaga, Andoni
- **Data**: 1991-11-24
- **Iraupena**: 73 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Bergarako Udala

Pasarteak

1. Belastegi errekaren inguruko baserri-izenak.

- **Erref**: BER-232/001
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:35

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Basalgo auzoko toponimia: Belastegi errekaren inguruko baserri-izenak.

Transkripzioa
- Gutxi gorabehera zuek esaten badozue nun daon eta zera, nik topauko dot. Baiña baserrixak eta markauta dare, e? Esate baterako, oin hemen gare, [etxepe] honetan, Mekolalde hau da, hemen dao Lesarri behekua edo ipinitta, hemen errekatxo bat doia hor Basalgo aldea...
- Belastei errekia...
- Belastei errekia.
- Horrek izena Belastei errekia.
- Belastei errekia? Bueno, hasiko gara Belastei erreka inguruan daren baserri danekin?
- Bai, bai.
- Ba, nahi dozuen tokittik hasi. Barrenetik hasi ala...?
- Ba, hortik behetik gora [...] Belasteiko errekia...
- Lehelengua Belastei bolua.
- Belastei bolua?
- Errekian kontran dauena.
- Bai. Segi. Han inguruan beste...?
- Telleixa.
- Goratxuauan Tellerixia.
- Tellerixia?
- [...]errekatik pixkat [...ao].
- Gero goratxuao Belastei. Olazabal hurrengo goratxuao.
- Ta goratxuao Oxangurenak. Bi bizitzakua basarri bakarra. Ta gero harutz Gallastei.
- Errekia pasauta.
- Gallastei. Beste bat be badao gorao...
- Torria, Gallastei torria.
- Gallastei torre.
- Ezkerretarao beste bat...
- Amutxastegi.
- Amutxastegi. Bi jarek, bi Amustegi zaharra ta Amutxastegi berrixa. Bat erreta [...]...
- Goi-goixan daona zein da?
- Goi-goixan Gallastei torria.
- Bai, baiña...
- [...] daukana. Ta gero [handikaldeti...].
- Barrixa goixan daona.
- Ezkerrera bi etxe.
- Gallastei torretik ezkerrera, Basalgo aldera.
- Barrixa, karreterian, Basalgoko karreterien kontra.
- Hori Barrixa?

- Bai.
- […]
- Bestia, Zaharra…
- Bestia, Zaharra, beherao?
- Bai.
- Gero Eguren.
- Eguren.

2. Basalgo auzoko baserrien izenak

- **Erref**: BER-232/002
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:02:35. **Bukatu**: 00:07:37

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgo auzoko baserrien izenak eta kokapena.

Transkripzioa
- Basalgo bertakuak bai?
- Guk Basalgo bertakuak be bajakixau danak.
- Aber, ermittiak ze izen dauka?
- Santiago. A, bai, hau ya dok…
- […]
- Gero [honek] Lesarri behekua [baldin bajauan], Lesarri aurtengua ta Lesarri goikua hor egongo dittuk nunbaitten.
- A, bai horrek be ez juau hartu. Aber, Lesarri…
- […] Lesarri bolua [kamiño…]…
- Ermittiak ze izen esan dozue?
- Santiago.
- Lesarri behekua, hurrengo Lesarri aurtengua…
- Aurtengua…
- Ta Lesarri goikua.
- Hor beste bat, etxe zahar bat […] bota…
- Baiña kamiñuaz azpittik jaok Lesarri bolua. Hemen kamiñuan azpittik.
- A! Erreka onduan daona?
- Bai.
- Lau, Bolua.
- Hor beste bat behia jota jaok aspaldixan, Iribeetxeberri edo, oin desapareziduta dao haura.
- Gutxi gorabehera nun zeuan?
- Hori Lesarrittik Egurenera bittartian.
- Bai, hortxe Belastei boluan parian gaiñien. Baiña hori ez daola zenbat urte?
- Belastei bolun parian?
- Parian. Basalgo aldera, Basalgo aldera. […] ezkerrera.
- […]
- Basarrixa zuan hori.
- Bai, bai, nik ezautu najuan haura…
- Ondiokan pistarik geratzen da?
- Ez, pistarik ez jak. Pistia lurrezkua.
- Basua […].
- Egurra etaratzeko pistia bakarrik, e?

- Bestela pistarik […].
- Nun hartzen zan? Zeatik hamen Belastegi bolutik…?
- Bai, goratxuaotik.
- Pixkat goratxuaotik.
- Egixa pare inguruan.
- Egixa pare inguruan, ezkerretara?
- […]
- […] Basalgo aldera.
- Santiago aldera.
- Pistia bukatzen dan tokixan egongo zan ala…?
- Bai.
- Bukatzen dok pistia? Handik aurrera ez joiak iñora pistarik.
- Motza da pistia, ez?
- Bai.
- […]
- Berrehun metro?
- Berrehun, hirurehun… ba! Hirurehun be bai. Buelta ta abar ta…
- […]
- Ze izen zeukan honek?
- Iretxeberri.
- Iribe etxeberri. Iribe gero agertuko dok Basalgon..
- Bueno, basarrixak danak esan dittuu?
- Bai.
- E? Ez, ez, ez, hemen, e?
- Lesarri goikua hartu dok, eztok?
- Bai. Bueno, gero han auzoko bertakuekin…
- Nahi dozue segidu hemen edo…?
- Bai, bai, bai, bai. Bueno, ermittia esan dou…
- Bai, Santiago.
- Gehixao ze daukau han?
- Han aurrekaldien bertan, ba, Iribe.
- Iribe […].
- […] etxia.
- […].
- Horreatik zan bestia Iribe etxeberri?
- Bai, bai.
- Eskumetaa, bueno, Iribe jaraittuta…?
- Lonbide ezkerrera [antzera].
- Ezkerrera, Lonbide. Ta eskumatara?
- Parien Iñarre ta Iñarre etxeberri.
- Iñarre, Iñarre goikua ta Iñarre etxeberri. Hiru […].
- Hiru dia?
- Bai.
- Teillatu berdiñan azpixan dare?
- Ez. Teillatu berien Behekua ta Goikua.
- Behekua ta Goikua. Ta Iñarra Etxeberri aparte zuan.
- Kontran, e? Baiña aparte.
- Pistia bittarte dala.
- Bai. Ta beste bat beheratxuao…?
- Bai, Gibelondo edo Gilondo…
- Gibondo edo…
- Gilondo, Gibelondo…
- […]
- Gibelondo edo…?
- Gibelondo uste dot dala.
- Gibelondo? Zeuek esan…

- Esan, guk esan Gilondo beti.
- [Gibelondo] beti…
- […]
- Gero handik gora segi pistia ezkerretara ta Aangurentxo goiko.
- A! Bai, hori ez jaku agertzen hemen, baiña bai, badakiu nun daon.
- Ta gero elizatik hona, Bergara aldera, azpikaldetik Mostei. Monasterio bide edo […].
- Ta han be etxe zaharra daok lehen izendakua jausitta Ka(m)inburu.
- Elizatik hara bidien dao…
- Bi be bai. Santio txikixa be haintxe jak. Nik ezautu naban…
- […]
- Ka(m)inburu bai.
- A, bai, e?
- Kaminburu oindiok be hantxe egongo dok etxia.
- Pareta zaharrak egongo dittuk ondio.
- Mostei eta ermittia bittartian?
- Bai.
- Ta beste bat zan Santiago txikixa lehen, haura frontoia dauen tokixen.
- […]
- Frontoia daon tokixan esan dozue Santiago txikixa?
- Frontoia… Hik esan dok? Bai, [ondo ezautu hik] haura.
- Frontoian parien, behian […]. Kamiñuan kontra-kontran. Frontoia, bai, frontoien zatixa hartzen zeban harek.
- A bai? Bale, bale, bale, fenomeno. Bueno, basarririk badao alde honetan?
- Ez.
- Honek beste… San Anton auzokuak dittuk hortik behera, Munabe, […], honek.
-A, bai? Horrek…
- Horrek [Arimendittik]…
- Iñarre zela esan dozue? Iñarri teillatupe baten daola esan dozue?
- Iñarre goikua ta behekua.
- Goikua ta Behekua teillatupe baten?
- Bai.
-Iñarre etxeberri aparte, pistia bittartian dabela.
- Iñarre etxeberri luzeka bat da, ez? Luzeka bat, ez?
- Ez hain luzia…
- Ez.

3. Basalgo auzoko toponimia

- **Erref**: BER-232/003
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:07:37. **Bukatu**: 00:12:39

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgo auzoko baserrien izenak eta toponimia.

Transkripzioa
- Oin errekatxuekin hasiko gara ala?
- Ta gero aparteko izenik badao hor zihar…
- Bueno, esan dou hau Belastegi errekia…
- Belastei errekia, bai.

- Honen adarrak-eta badauke izenik?
- […]
- Horrek Egurengo errekia, Olazabalgo errekia, Gallasteiko errekia…
- Olazabalgo errekia… Moskazulo da hori.
- Moskazulo? Moskazulo?
- Aber, aber… Zein da? Zein da hori?
- Hori Olazabal aldera doiana, Olazabal ta Gallastei bittartera […].
- Bai, bai, bai.
- Moskazulo?
- […] beti Moskazulo […].
- Moskazulo, baiña zuk beste izen bat esan dozu…
- Egurengo errekia.
- Haura beste bat dok.
- Ezkerrerao.
- A! A! Ezkerrerao?
- Bai.
- Ta horren… hor, kruzia, horrek [arranok?] hasten diana, hori da Kaparratei.
- Kaparratei, bai.
- Kaparrategi edo…
- Baiña hori da tokixa…?
- Bai, beheko barrena.
- Pistian […] inguru haura, ba, horrek [arranok??] hasten dian lekua.
- Oin esan dou Mokozulo edo…
- Moskazulo.
- Moskazulo.
- Olazabal ta Gallastein bittartian.
- Gallastegi eta Amutxastegi bittartian beste bi adartxo dare. Haren izenik bai?
- Ez, hola, izen partikularrik horrenik sekula ez dot entzun, Amusteiko errekia o Egurengo errekia o hola.
- Eta Amutxastei ta Basalgo bittartian doian errekatxua?
- Amustei ta Basalgo bittartian? Egurendik Basalgora bittartian izengo da…

- Ez, [Egietxebarriko]…
- E?
- Amutxastei ta Basalgo bittartian…
- […] Egurendik Basalgora […]. Haren guena, hasieria, Lapikobaso itturrixan izena.
- [Egurenen]?
- Itturrixana Lapikobaso […] itturrixa. Ta Eguren… horrek istorixia [demasa dauka]. Basalgorako kanala-ta dana nik ezautu [nittun…] ya lehenao be bai ta gero… ta gero desaparezidu ein jaten ta ur bae geratu […].
- Ta nun […] ba?
- Lapikobason.
- […]
- Oin bota daben leku hartan?
- Haura ez dok Lapikobaso.
- Lapikobaso honutzao […] Eguren alderao.
- Eguren aldea.
- Bastante.
- Lapikobaso dok…
- Haura dok Ondarraztei.
- Ondarraztei gaiñian Lapikobaso.
- E?
- Baiña han hartu juen ura [ebaitz]… Lapikobason hartu ta gero…

- Bai, baiña Ondarrazteittik pasau [ingo...].
- [...]
- Bueno, Eguren ez da agertzen mapetan. Aber, orduan, zuek esan bihar dostazue nun ipini.
- Rarua ez agertzia bi bizitzako etxia...
- Oin bastante aspaldi iñor bizi ez dana edo...
- [...]
- Hori... Nun dao hori?
- Amutxasteittik Basalgora bittartian.
- Bai, bastante behien, karreteratik beittu ta behera. Gallasteitorreko karreteratik beheratxuao.
- Amutxastei zaharran alturia baiño be bajuao.
- Bai, zeoze beheratxuao, alturaz beherao.
- Amutxastei zaharra agertzen da, ezta?
- Amutxastei... Daukuu Gallastegi torre.
- Bai.
- Gutxigorabehera altura berdiñian beste... Amutxastegi bat.
- Bai, bai, Berrixa.
- Bai, bai. Zeoze bajutxuao...
- Hau da Barrixa?
- Bai.
- Gero Zaharra...
- Zaharra beherao.
- A!...
- Horren pare inguruan [...]
- Erreka horren bestekaldian.
- ... zeoze beheratxuao.
- Amutxastegi zaharra dok, orduan, hau behekuau?
- Ez, hori Eguren.
- Honek Amutxasteixak.
- Eske gaizki ipinitta dauka. Hau da...
- Amutxastei.
- Txikiña Zaharra da?
- Zaharra.
- Txikiña... Lehen haundixa be bai, hori bi bizitzakua ei zan lehenau. En alguna epoka, e? Nik ez najuan ezautu.
- [...]
- Eguren Amutxasteixak baiño bastante beherao.
- Bai.
- Bueno, bastante...
- Ba! Amutxastei zaharrakin...
- Bai, beheratxuao [...].
- Baitta... Igual [hogei metro...].
- Orduan, Eguren hau bada, Eguren ta Basalgo bittartian itturrin bat badoia...
- Bai, ba, Egurengo errekia [...]. Bueno, [zuk...] Lapikobaso [...].
- Harek be Lapikobaso ta Ondarraztei bixak bat ein ta gero [...]. Ta gero, ba, behera.
- Baiña Egurengo errekia, ez jok beste izenik eukiko horrek...
- [...].
- Ondarraztei, Lapikobaso... Bixak bat eitten dittuk.
- Jaio bai Ondarraztein jaioko dok.
- Horrek ze dia Ondarraztei ta Lapikobaso? Tokixak?
- Itturrixak, urak jaiotzen dian lekuak.
- Ta gauza bardiña dia Ondarraztei ta Lapikobaso?
- Bai, junto jarek.

- Bai, bittartien zer bat…
- Paraje bati bi izen emoten jako ala…?
- Ez, bi itturri dittuk.
- Bi espalda.
- … eta erdixan, zea, espaldia, hegixa bittarte.

4. Basalgo auzoko toponimia

- **Erref**: BER-232/004
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:12:39. **Bukatu**: 00:17:41

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgo auzoko baserrien izenak eta toponimia.

Transkripzioa
- Bueno, […] osatu doula dana eitteko moduan.
- Kuadro asko ein dok eta danetatik zeoze urtengo dok.
- Genden errekatxo hori, gero bi… hegi bat zeukela bittartian eta […] zetorrela ta Lapikobaso ta hor…
- Bai.
- Hori ze dao Garbe inguruan?
- Garben…
- Behian, behian.
- Garben azpixan, barrena. Garbe barrenian dao hori. Garbetik Belastei errekara bittarte hortxe.
- Garbetik Belastei errekara bittartian? Amutxastegi aldera zein geratzen da, bixak?
- Ez, Amutxastei aldera dao… Eguren aldera. Eguren alderao gelditzen da Lapikobaso. Ta Ondarraztei geratzen da Basalgo aldera.
- Garbe ta Eguren bittartian?
- Bueno, Garbe dao goixan ta Eguren…
- Bai, bai. Bai, tartian, tartian.
- […].
- Lapikobaso eta…
- Ondarraztei.
- Basalgo alderao bestia.
- Garbe, gaiñian daon tontortxua?
- Bai, Garbe puntia, Garbe mendi puntia. Garbe ta Albizuri bestekaldien.
- Albizuri ya haura Gallasteitorre aldera.
- Harek dauka… torre bat dauka altakua inguruan?
- Bai, harek, Albizurik.
- Bai, Albizurin, gein-geiñian.
- Beste tontorrik badao han Albizurittik Gallastei torre aldera?
- Bai, beheraka, beheraka.
- Badauka izenik harek azkenengo tontortxuak?
- Nik […] hola…
- Harek Osiña esaten otsen lehen gurian, baiña… Ez dakit, Osinegi edo…
- Osiña Gallastei torreko zelaixai esaten jakon. Torreko Osiña.
- Ze aldetara?
- Gallastei torretik bertan beran parian, zera…
- Lautada aldera.

- ... kamiñutik gaiñekaldera.
- [...] dao, lehen esan doun [Ibarrolako??...] dao horren aldera. Horren aldera, baiña behian, e!
- [...]
- Han uste juat Gallasteitorren ura [...] iturri txiki bat euala, iturri oso urrixa, baiña...
- Lehen etxerako ura lehen handitxik eruten eben horrek.
- [...]
- Gero Albizuri ta Gaztandola bittartian ta hor Ibarrola aldetik eta erreka bat badoia, ba, Plaentzia aldera?
- Sagar-erreka hori.
- Behian, behintzat, Sagar-erreka.
- Haundixa Sagar-erreka.
- Han basarrixa zuan Sagar-erreka.
- A, bai?
- Behian, e, Sagar-erreka Plazentzian...
- Itxoin, itxoin, e!
- Plaentzian. Haura ya... Haura ez dok Basalgo ta Bergara, e? Haura ya Plazenzia dok Sagar-erreka baserrixa zeuena.
- A! Orduan ezebez.

5. Basalgo auzoko toponimia

- **Erref**: BER-232/005
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:17:41. **Bukatu**: 00:19:14

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgo auzoko baserrien izenak eta toponimia, batez ere, "Goimendi" deitzen zaion ingurukoa.

Transkripzioa
- Hori zubitxuan inguruan edo hortik gorakua dok Basalgo...
- Goraotik, goraotik izengo da. Bai.
- ... goraotik pixkat.
- Gero Sagar-erreka honek eitten dau...
- Sagar-erreka hori Plaentziakua dok, e?
- Ez, baiña Bergarako zerian badao zati bat, e?
- A! Bai, bai...
- Goixan...
- Ibarrola be Bergakuan egongo dok?
- Goimendixa dana dok!
- Ibarrola ondotik pasatzen dan errekatxuak ze izen dauka?
- Hoixe dok Sagar-errekara doiana. Baiña izena, ba... han goiko...
- Gero beheratxuao bi itten dau beste batekin. Beste bat...
- Gaztandolatik datorrena, Gaztandola aldetik datorrena.
- Han kruzian presia zuan [...] San Marzialgo [...]. Oin [...] presia be ez jakixat apurtuta [...].
- Ez dauka izenik errekatxuak hor goixan?
- Ibarrola errekia. Guk esaten gontsan hari beti, ba, amorraiña-ta eitten zuan hor ta amorraiñetara ta “Nun ibili haiz?”, “Iborr(o)la errekan”. Iborr(o)la errekia.

- Bai, baiña honek esan dabena, honek esan dabena gora joiak, hartu han presan, Ibarrolako presan ta handik Otxoan goiko zerera.
- Bata Gaztandolapera ta bestia Goimendira.
- Bai, baiña bestia Ibarrola alderakua, ba, Ibarrola errekia.
- Bale, bale.
- Ta bestia Gaztandola errekia edo izengo dok?
- Gaztandola errekia izen leike, baiña Gaztandola…
- […].
- Bueno, inguru honekin jarraitzen, hor… Basalgo honekin, han Mostei onduan dago tontortxo bat bastante laua.
- Mosteittik geiñera?
- Bai.
- Larrai.
- E?
- Larrai.
- Haura ya mendixa dok.

6. Basalgo auzoko toponimia; auzoaren mugak

- **Erref**: BER-232/006
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:19:14. **Bukatu**: 00:24:16

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Basalgo auzoko toponimia eta auzoaren mugak Bergara aldera.

Transkripzioa
- Hori nola esan dozu hori? Larrain?
- Larrei.
- Larrei?
- Ta beste bat harek… Mosteittik Arimendi aldera lautada haura Larramendi.
- Mosteittik Arimendi aldera?
- Bai, lautada bat han bueltan.
- [Hemendik gailian], ba, karreteran bertan.
- [Arimendin] parian.
- Larrai horren, ba, barrenian [Olarri] barrena Larramendi da.
- A! […] -ta eitten dittuena. Lehen zementerixua eingo ete zan…?
- Hori, hori.
- Oin han… han… Basalgona izengo dok haura? Sanantonabata be hantxe sartzen dok, e?
- […]
- […] ze izengo […], e? Ta zera be, San Juan be hara sartuko […].
- […]
- Baiña haura beherao… harek…
- Baiña hortxe, e! Larramendittik bertan. [Hori nunbaitten…] mugarrixak […].
- Gero, hor Lesarri… Larrei eta Lesarri aurtengo ingurura badoia hor sakonuna bat… […] horrek ez dau eukiko…?
- Horrek Errekalde.
- Errekalde?
- Bai.
- Errekatxuak ala inguru guztiak?

- Danai esaten dotsau guk.
- […].
- Errekalde da hori dana, orduan?
- Bai.
- Errekalde. Gero, Mostei Basalgotik hor Ariztizabal ta Munabe bittartetik doian errekatxuak badauka zuendako izenik?
- Ez...
- Zera, Iruitturri!
- A, bai, Iruitturri. Haura dok eliziaandik Mosteira bittartian zulua, zulo bat jak.
- Aurrian jaiotzen dan haura?
- Bai. Haura Iruitturri.
- Zela esan dok?
- Iruitturri.
- Iruitturri o Iribeitturri?
- Ez, Iruitturri nik beti.
- […]
- Han lehen hiru itturri ei zittuan, bai? Ta gero izena Iruitturri […].
- Oiturriko […k] Oiturri esaten dotse ta Hogei iturri ei dok.
- Hogei iturri?
- Hogei iturri.
- […]
- Larramendittik... Ez, Larramendi ez, Larreittik Belastei bolu aldera zelai horrek badauke... zelaixak edo basuek badauke izenik?
- Bati Iritxeberri esaten dotsau.
- E?
- Ireetxeberri.
- Hor... Baso horretan dao hori Ireetxeberri esan dotsauna, pixkat Basalgo aldera, baiña... oseake...
- Bai, bai.
- […].
- Handik hona zera Arimendi alderako honi [Lamai].
- Basalgo inguruan?
- Bai, Basalgon, Basalgoko [salidan] hori Gallastei torrera doian karreteran Intxaurreta.
- Ta hemen guretik Bergara alderatxuao Ibarguen aldera edo, Aldekortei.
- Itxoin, itxoin... Lehelengo Aldekortei hartuko dou?
- […]
- Itxoin, ta hemen […] Basalgo?
- Noraiño?
- […]
- Noraiño?
- Zereraiño Iberdueroko zereraiño Basalgo, Sanantonabat joterarte.
- Sanantonabatekin […] itten dok Basalgo?
- Bai, bai, hori bai.
- […]
- Baiña [Aldekortei…] ta Basalgo izengo dittuk. Aldekortei itturrixa ta.
- Basalgokuak [horrek].
- Haura be [ez...]
- Aldekortei […] itturrixa. Hori famaua da itturri hori.
- Honek ondo ezautuko juek! Aldekortei itturrixa?
- Zentraletik hona gure alderatxuao.
- Buelta-bueltan?
- Bueltia […].
- Gero beste bat esan dozu hor Basalgotik urten...?
- Haura Gallastei torrera doian kamiñuan dao. Kamiñoko... Ondarraztei ipini

dozun hantxe kontran. Oseake, Intxorretak eta Ondarraztei bat [...], alakar joten.
- Itxoin, itxoin, ez dou apuntau Intxorreta hori. Hori nun egongo zan?
- Hori Basalgo...
- Iñarre goikotik aurrera, Iñarre goikotik zerea, Aangurentxoako kruzian...
- Haintxe.
- ... ta Gallastei torrera [doian...]
- Bertan kruzian.
- Haura kruzia dana?
- Bai.
- Kruzia, kruze inguru haura [Intxortia] dok, e?
- Ze izen dauka honek?
- Intxorreta.
- Ta beste [... en bat zuek badakizue], [nik hola entzutia daukat].
- [...] Intxaurreta [... zizan balitza]...
- Bai, baiña beste batek jakin [...]
- [...]
- Nik Iruitturri esaten najuan ta...
- Gure akorduan...
- Gero beste bat esan dozu zuk?
- Aldekortei. Hori hemen behien egratzen da. [...]
- Beste bat goixan esan dozu beste bat. Ez?
- Larramendiko kontuekin [...] Aldekortei orduan komentau dou ta gero [...] ...
- Gero Basalgo gaiñian Intxorreta...
- Intxaurreta.
- Karreteria, [...] Gallastei torrerako [bidia].
- Han inguruan...?
- Horrek kamiño... pista horren azpixan dare, ba, Ondarraz... zera, zelan jako? Ondarraztei ta Lapikobaso, horreandik behera, kamiñua baiño beherauan urtetzen dia horrek.

7. Basalgo auzoaren mugako eraikinen gorabeherak

- **Erref**: BER-232/007
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:24:16. **Bukatu**: 00:29:18

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgo auzoko toponimia. Auzoaren mugak eta tartean dauden baserrien gorabeherak. Basalgo auzoaren izenen inguruko kontuak.

Transkripzioa
- Ta gero hemen bajarek honek Gallastei torretik gorako mendi... Sasibeltz eta...
- Hor jabizik eta horri lagaixok hori amaittu arte ta gero poliki-poliki-poliki [...].
- Hortik, ba, hor beste izenik hor Eguren... Egurengo txaboleta.
- Pare bat txabola dare?
- Egurengo txaboleta, Eguren gaiñian bertan.
- Nola esan dozu hori? Txaboleta?
- Egurengo txaboleta, Egurengo txabolak esaten jakona.

- Egurengo hegixak badauka izenik?
- Egurengo hegixa. Besterik...
- Erak, ba, biharbada, [...] sorobarrena, soroguena, edo etxeostia, etxeaurria...
- Basalgo auzuak badauka beste izenen bat?
- Santiago ta Basalgo.
- Hori epoka baten Basalgo ya, ya... ezkutauta egon zan. Ya ezkutauta. Barrio Santiago ta kitto. Baiña hori badakiu zeaittik zan, ezta, danok?
- Basalgo da...
- Basalgo ya ahaztu be ixixa einda.
- Ez jakixat gaur be Iberduerok ez daben jarriko gaur be...
- [...] beti Basalgora.
- Beti...
- Zuenak beti Basalgora. Ointxe dao borrauta, oin ya Osintxura etortzen dok. [...] Basalgora.
- Eske honek Iberduerok eta Iberdueron moduan, ba, nahi [...] beste askok [...]. Zeaittik [...] "barrio Santiago". Baiña... Basalgoik kartetan-ta be...
- Lehen be aiuntamentuko letreruan Basalgo dao.
- Iberduerok oindio punturarte gurian beti Basalgo [...].
- Basalgo ze basarritzuk zian? Nun dao mugia? Basalgo ta, adibidez, San Juan edo Sanantonioabat aldeko mugia nun dao?
- Mostei. Mostei ta...
- Azkenengo basarrixa Mostei.
- Mostei. Lesarri-ta?
- Bolua.
- Lesarrixak, hiru Lesarrixak mugarrixan.
- Bai...
- Hirurak.
- [...]
- Lesarri bolua Basalgo da?
- Lesarri bolua [lehen...] Basalgokuekin.
- Bueno, baiña...
- Hau be Basalgokua ei zuan lehen tabernia be. Oin be halaxe izengo [da hau]. Errekaraiño Basalgo esaten zuan.
- Baiña hau tabernia ez...
- Baitte.
- Taberniaaittik ezingo zuan izen.
- Tabernia, hau terrenuau, Basalgona ei zuan; Lesarri behekua be bai, Lesarri behekua be Basalgona ta Oxinguren be bai Basalgona. Gero Osintxuk kendu ei otsen honek... Osintxuk kendu ei jotsen...
- [Abadiek lana...] esateko.
- Bai. Baiña hau, hau tabernia be Basalgo.
- Orduan, Mostei. Arangurentxo?
- Baitta.
- Arangurentxo Basalgo ez dok izatez.
- Bai!
- Ba, Basalgoa dedikatzen dok o zertzen dok danien!
- Haura agertzen dok han auzoko [...]...
- Bai, agertu... baiña aiuntamentuan Basalgo ipinitta eukiko jok.
- Bueno, [...]. Hori urte askuan guk ezautu doun [...] Basalgo zertu dou, ta hori ei zuan Izaldikua, Santikurutz.
- Izaldixa... bai, Santikurutz.
- Honek be...
- [...]
- Baiña Lesarri behekuak oin be letrerua Basalgo dauka ipinitta.
- Bueno, oin ipinitta aiuntamentuan [...].

- Baiña lehen-lehengua Basalgo honaiño. Kamiñua ein aurretik edo...
- Gero, Eguren, Amutxastegi ta honek be Basalgo...?
- Bai!
- Auskalo zenbat urte... hi, zenbat urte izengo dan hemen Lesarri bolutik gurera bittarte, Lesarri bolutik hamar metrora edo jak lautada bat ta han ei zuan etxia. Zapaterua bizi ei zuan. Eta luizi batek dana zapaldu eta don Imanolek esan ostan zerien, Santamañako elizan, daola ondio etxe horren izena. Ta nun zan ta hementxe, hemenditxik zerien gure han zuluen. Ta luizixak tapau ta desaparezidu. Zapatamorrixa esaten jotsek izena be.
- E?
- Zapatamorrixa.
- [...]
- Hori nun esan dozu zeuala?
- Hementxe, Lesarri bolutik gurera bittartian, kamiñuan kontra-kontran.
- Lesarri bolua hau dok? Hori [...] kamiñuan gaiñian bertan?
- Bai, kamiñuan gein-geiñian, kamiñutik hamar metrora.
- Lesarri bolutik?
- Bai. Lesarri bolutik Bergara aldera, ba, berrogeta hamar bat metro.
- Oin nola esan dozu horren izena?
- Zapatamorrixa.
- Zapatamorrixa?
- Bai.

8. Basalgo auzoaren mugak

- **Erref**: BER-232/008
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:29:18. **Bukatu**: 00:31:34

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgo auzoaren mugak Osintxu aldera. Basalgoko "Goimendi" auzuneko baserriak eta beronen mugak.

Transkripzioa
- Osintxu aldera nun dao mugia Basalgona?
- Oxangurenek.
- Oxanguren...
- [...].
- Oxanguren dana Basalgo ya.
- Basalgora Oxanguren?
- Lehen bai, Basalgo zuan.
- Entierruak ta danak. [...] ein najuan hor, ostientzien, dana-dana...
- Oxanguren Osintxun dao.
- E?
- Osintxun dao.
- Ez, ez.
- Osintxukua ez da, ba, Oxangure]?
- Basalgokua izetez hori.
- Basalgo.
- Oxinguren Basalgo, bai?
- Basalgo.
- Bai, bai.

- Entierruak ta danak. […] entierrua, beste dan-dana-dana…
- Oxinguren, Lesarri behekua ta honek danak dittuk Ba… oin Osintxura juten dittuk edo… […] abadiek edo […zeraaittik], baiña Basalgo eitten da.
- Oxanguren gaiñian dao tontortxo bat. Izenik badauka harek gaiñarek?
- Bai, [Krotondo??].
- Ta hau […] behera darenak Parisgaiña ta Parisko etxiak eta honek… honek Osintxu dia?
- Osintxu, bai, bai, bai. Horrek Osintxu.
- Gero hau, Gaztandola, Ibarrola… honek danak, hori Basalgo da?
- Basalgo, Basalgo.
- Hori dana?
- Dana.
- Goimendixa. Horrek jaukak beste izen bat, ba, Basalgoko Goimendixa edo, ba…
- Baiña izetez Basalgo. Gero parte bi ein zittuen ta honek auzua, ba, bailleria…
- Ermittia erak jaukek harek ermittia ta, baiña Basalgoa etortzeko…
- Ermittia ez dok izengo Bergara partia, e? Haura Elgeta.
- Bai, Azurtza Elgeta da, e! Hantxe dao mugia. Ermittia Elgetan dao.
- […] horrek Elgeta dittuk.
- Bai, bai, Azurtza Elgeta baldin bada, bai.
- Baiña bestiau Basalgokuak dittuk behintzat honek Intxuzabalok eta…
- Goimendixa edo esan dozue…
- Goimendi bai, Goimendi.

9. Osintxuko toponimia

- **Erref**: BER-232/009
- **Iraupena**: 0:02:46. **Hasi**: 00:31:34. **Bukatu**: 00:34:20

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:
Osintxuko eraikinen izenak eta toponimia.

Transkripzioa
- Bale. Bueno, oin zuek nahi dozuen tokittik hasi.
- Berriz be behetik hasiko gaittuk. Osintxu aldera […] Bitxurtu aldia ta…
- Oxangurendik harutz hartu.
- Edo behetik gora […].
- Edo behetik, bai, igual da.
- Hemen kanpofubola ta horrek izen apartekorik badauka horrek ala…?
- Paris, Parisgaiña.
- Paris gain… Parisgaiña.
- Etxiak be Parisenea eukiko jok.
- A! Oin garen etxiak ze izen dauka? Ipini barik daukau!
- Hau Mekoleta.
- Mekoleta aldia esaten jako.
- Casa Mekolalde.
- Ta beste bat hemen bazuan Kamiñuetxia edo.
- Nun zeuan hori?
- Hortxe autobusan paradia daon leku hortan.
- Autobusan paradia daon tokixan?

- Horreaittik bertan [jarri…] autobusan paradia, etxia zan ta.
- Bale. Gero, Paris...
- Hau ez jata agertzen hemen, e?
- Bariantian [bestekaldekua].
- Barianterik ez da agertzen hemen. Gerondo bai…
- Ez, ez, goixan, gorao, Bergara alderao!
- [Hamentxe goiaz, ba]...
- […]
- Berrogei urte! Gehixao, gehixao. Berrogeta...
- Bitxurtu parian dao Paris?
- Ez, lehenao.
- Pixka-pixkat honutzatxuao.
- Honutzatxuao...
- Bergara aldera.
- Karreteria beran kontra, karretera kontra-kontran.
- Kanpofubolan kontra.
- Kanpofubola hau izango dok…
- Ikutzen.
- Eta bertan peante.
- Paris hirurogeta hamahiru.
- Parisenea, Casa Parisenea.
- Eta Parisenea hirurogeta hamalau.
- Parisgaiña nun egongo zan?
- Bera etxia.
- Beroi, hoixe etxia daon lekuoi, hoixe dok Parisgaiña.
- Aldapia jaok, aldapatxo bat […], Parisgaiña esaten jako.
- Bale.
- A! Honek ibaixak ze izen dauka?
- Deba errekia.
- Hortik eta hor Bitxurtu barrena, Gerondo aldera badao ezer? Hor Bitxurtu onduan dao sakonuna bat badao [malkarra]...
- [Ez... izena], ba, Etxazpixa ta Etxaburua ta bai, baiña ostiantzian...
- Baiña errekiak zela dauka horrek…?
- Errekia? Bitxurtu errekia ipini biherko jako, beste izenik...
- Gerondora datorrena?
- Ez...
- Gerondora datorrena Makalda errekia. Makalda errekia haura.

10. Osintxuko baserrien izenak eta toponimia

- **Erref**: BER-232/010
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:34:20. **Bukatu**: 00:39:22

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Osintxuko baserrien izenak eta toponimia.

Transkripzioa
- Hasi Galarran ta goittik behera Makalda errekia.
- Hor onduan basarri bat dao…
- Izarreetxeberri. Gero beheratxuao beste etxe bat [teilarrakin], Tokieder.
- Ba, ez, hori ez jaku agertzen. Hori nun... Tokieder hori?

- Karreteran, karretera kontra-kontran.
- Karretera kontra-kontran?
- Bai.
- Errekien kontran, pistia bittartian.
- Gero einddakua.
- Bueno, berrogeta... [berrogeta hamasei] urte.
- [...]
- Ba, Gerondo alde batera ta Tokieder bestekaldera, pixkat separauta.
- Makalda errekia bittarte erdixan.
- Bai. Gerondo ze aldetara, Bergara aldera ala Osintxu aldera?
- Osintxu aldera Gerondo.
- Osintxu aldera Gerondo?
- Bai, ta Mekolalde aldera Tokieder.
- [...]
- Ta [...] Izerretxeberri...
- Horren atzekaldian.
- Izerretxeberri?
- Izarre etxeberri.
- Bai, basarrixa. Izarre etxeberri ehun ta bederatzi. Alde horretan badaukou beste zerik?
- Gero bertan gaiñekaldian goratxuauan Izarre basarrixa. Izarre, Izagirre.
- Ta gora Galarra.
- Itxoin, itxoin, hau ze?
- Ta gora Galarra.
- Goixen Galarra. Galarraga.
- Egon, hoixe situau bihar dou, Galarraga. Lehengunian Osintxun ein giñuan beste entrebista bat Galartzakuekin eta [... Galarra...], baiña nik ez dot pentsatzen hain goixan daonik.
- Bastante goixan dao Galarra, e! Oxanguren-ta baiño gorao.
- Bai, Oxanguren-ta baiño gorao.
- Oxanguren-ta gorao?
- Hau uste dot daukaula ipinitta Galarra.
- Hori Unzueta edo holakon bat ez badok...
- Ke, ba, [...].
- Ba, orduan, ez daukazu beste etxerik, hoixe. Edo txabolan bat edo bestela hoixe.
- Hemen txabolan bat be egon leike.
- Itxoin, itxoin, itxoin pixkat, e? Izarre etxeberri esan dozue lehelengo, hori nun dao?
- Hortxe, Gerondon atzekaldian metro gitxira.
- Karreteratik hogei metroa.
- Txabolia Galarra baiño gorao beste bat...
- Izarre zein esan dozue zala?
- Beste... hor pendizian badao...
- Bertan, Izarre etxebarrixan pare-parian goixan.
- Hamabi. Bale.
- Ta parian gora Galarra.
- Hamabi ze dok, Izarre?
- Bai.
- Izarren parian gora Galarra.
- Hori... errekatxuan izena esan dozue...
- Hori Makalda.
- Makalda? Hori Galarra alde... Galarra ze... nun jausten da erreka horren arabera?
- Kontra-kontran geiñian.
- Bertan kontran.

- […] gorao, baiña Makalda errekia, ba…
- Galarrako etxia pasau eitten dok gora. Pasau […]. Guk Makalda esaten […] ta [berak] esango [dotso Makalada] errekia edo Etxosteko errekia edo…
- Nundik dauka, pistia nundik dauka Galarrak?
- Galarrak Oxangurendik be bai ta guretik be bai.
- Baiña Oxangurendik eukiko jok jenerala, eztok?
- Jeneral-jenerala guretik jaukak harek parte hartuta. Oin, iñoizko denboran zementua botatzen baldin bada, erak proiektua Oxangurendik. Bai, Oxangurendik.
- Ta zuenetik nundik […], han ostetik ziher ala?
- […]
- Izarreko txabolak, Izarreko [hegi…] izengo die hor.
- […].
- Aber, nekeza dao hemen, aber… Hemen bihetza daukaten tokixan Oxanguren dao, hau da Makalda errekia, hemen dao Izarre, ta hemen dago gaiñeko tontor-tontorra.
- Hauraxe, hauraxe Galarra.
- Ez, ez, tontorra, mendixa.
- Ez, ez, ez, hau Klabelin haitz o Galarra mendi puntia.
- Itxoin, itxoin, Klabelin haitz, apuntau…
- Ehun ta hamalau.
- Ehun ta hamalau?
- Klabelin haitz.
- Edo?
- Edo Galarra mendixa askok. Baiña ez, Krabelin haitz. Bertan be, buzoian, Klabelin haitz […] buzoiak be. Hemen azpixan dao gero Galarrako txabolia, txabolak.
- Hau da, hau da.
- Txabolak.
- Txabolia hau da. Ehun ta hamabost. Bai. Txabolia hemen dao.
- Ta basarrixa dok beherao.
- Bastante beherao.
- O izango dok hau o izango dok hori o…
- […]
- Hola erdi-bide baten, erdi-bide baten jaok Galarra.
- Txabolatik Izarre edo… beheratxuao…
- Galarratik txabolara ta Oxangurenera eta Izarrera gutxigorabehera distantzia berdiña?
- Galarra sakona […] inguruan.
- Izarretik Galarrara distantzia gehixao dao Galarratik txabolara baiño.
- Txabolatik [zenbat…].
- Izarretik Galarrara gehixao dao Galarratik txabolara baiño.
- Galarra ehun ta hamahiru.
- Zutik dao, ez, Galarra?
- Bai, bai, bai.
- Txabolia be bai ta basarrixa be bai.
- Marin [Elias] biziko da han.
- Hor esan dozue Klabelin haitza edo, Untzeta aldera dauka beste tontortxo bat. Harek bai izenik?
- Arteta mendixa.
- E?
- Arteta.
- Arteta mendixa?
- Gure garo-saillekua Arteta jaukak.

11. Osintxuko toponimia, Soraluzeko mugan

- **Erref**: BER-232/012
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:41:49. **Bukatu**: 00:44:24

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Osintxuko toponimia, Soraluzeko muga aldera.

Transkripzioa
- Nun dao esan dozun Untzeta azpiko txabola aldia edo?
- Untzeta azpiko txabolia dao han. Ta Untzeta gaiñeko...
- Krabelin haitzetik, ba...
- Gaiñeko basarrixa dao, porejenplo, hementxe.
- Haretxen geiña. Haren geiña.
- Haren gaiñekaldian dao txabolia, pixkat Gallastei torre aldera.
- Bai, Gallastei torre hamen dao.
- Ba, alde hontara. [...] sentido honetan dao txabolia.
- Baiña hori ya Plaentxia da, e? Mugia, hauxe da mugia.
- Ta hau Plazentziana da?
- Hau bai.
- Hau dok hori.
- Hau bai, hau Plaentxia da.
- Bergako mugia hemendik harutz doia, hemendik beherakua. Hemen goixa ya Plaentxia da.
- Untzeta gaiñekua nun markau dok? Hau dok mugia...
- Untzeta gaiñekua hau da.
- Plaentzia mugan...
- Hau da Arteta ta hau da Krabelin haitz.
- Ba, Artetan aldera dao txabolia orduan.
- A! Hemen dao! Hemen dao!
- Artetan aldera.
- Bai, bai, bai. Ze izen esan dozu?
- Untzeta azpiko txabolia esaten dotsau guk. Hango izena, basarri haretakua Untzeta azpikua. Gero Gaiñeko badaok, Untzeta etxeberri nunbaitten edo, ta Untzeta azpikua beheratxuao.
- Basarrixen izenak?
- Bai.
- Hiru basarri...
- Aber, goren daonak?
- Untzeta gaiñekua, gero Untzeta erdikua...
- Bai.
- E, hau izengo dok erdikua ala?
- Ez, hemen dao, hemen dao.
- A! Hori? Bale.
- Ta azpikua, azpikua.
- Azpikua. Ta gero behian bide onduan beste bat.
- Handik behera zera egongo dok... zein dok hau?
- Kurba-kurban duana han erreka onduan.
- Itzio.
- Itzio?
- Erreka ondokua Mugarri.
- Hori, hori, hori...

- A! Behian? Behe-behe-behian?
- Bai, behe-behe-behian.
- Mugarri.
- Horrek izena…
- […] izetez.
- Bai, hantxe bukatzen da.
- Bertan etxe onduan mugarrixa.
- […]
- Gero izen bat esan dozu zuk hemen Krabelin haitzetik Gallastei torre aldera edo, baso izen bat esan dozu.
- Ez, gain bat.
- Bai, gain bat.
- Mandulako gaiña.
- Hori. Nun dao hori?
- Hor Gallastei torre aldetik Krabelin haitzera bittartien, Gallastei torretik Krabelin haitzera bittartien.
- Jak [Krabeliñek] baiño, ba…
- Sakonuna bat, gara-sailla…
- Baiña ze da gaiña da?
- Gaiña.
- Berori gaiña. Mandola, horrek esan dabena, Mandola dao holako sakonuna baten itturri bat.
- Bai, Mandolako iturrixa.
- Mandolako sakona esaten jako hari.

12. Basalgo auzoko toponimia, Soraluze eta Osintxuko mugan

- **Erref**: BER-232/013
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:44:24. **Bukatu**: 00:46:30

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Basalgo auzoko toponimia, Osintxu auzoarekin eta Soraluzerekin mugan.

Transkripzioa
- Hau Mandula.
- Harek beste izen bat jakak harek. Haura dok Elorrixoko gaiña.
- A! Hori! Bai, bai, bai.
- Aber, hori?
- Elorrixo gaiña.
- Hauraxe, […] Mandula gaiñian holakotxe…
- Mandola gaiñari esaten jako, Mandolako itturrixa daon azpi hori.
- Toki berai?
- Bai.
- Bale. Itturrixa sakonuna baten esan dozue?
- Bai.
- Gallastegi aldera ala…?
- Bai, Gallastei aldera goittik behera.
- […]
- Guk Mandolako iturrixa esaten […]. Guk eta gure moduan beste askok hor daon jentiak.
- Hor Gallastei Gallastei torre aldeko bizkar horrek badauka izenik? Bueno,

bizkarra edo...
- [Bai, Basalgo partia izango dok].
- Gallastein gaiñekaldian dao, Gallastei basarrixan gaiñekaldian, beste txabola bat eta haren gaiñekaldekua dok Amurki.
- Amurkixa. Plaentziarrak Artia esaten dotse, baiña...
- Artia? Guk Amurkixa beti.
- Bai, bai, hau Amurkixa. Plaentxiarrak...
- [...].
- Gero hamendik zer aldera, Plazentzia aldera, Sasibeltz.
- Sasibeltz. Sasibeltz Krabelin haitzetik ostian? Hola, sakonuna bat da?
- Bai.
- Baso-sail haundixa da hori [...] Sasibeltz, [...] Sasibeltz.
- Sasibeltz. Bale.
- [...] behetik gora Errekaundi-edo esaten jakona.
- Sasibeltz barruan?
- Zela esan dok hori?
- Errekaundi.

13. Goimendiko baserrien izenak

- **Erref**: BER-232/015
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:49:26. **Bukatu**: 00:50:55

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgoko "Goimendi" auzuneko baserrien izenak eta toponimia.

Transkripzioa
- Intxuzabal ze da?
- Basarrixa.
- [...].
- Bi bizitza.
- Baiña teillape bat bakarra, e!
- Bueno, hor Intxuzabal onduan beste basarri batzuk badare lehen [...]...
- Olakorta.
- Olakorta...
- Kostei.
- Kostei beheratxuao.
- Kostei... Ta Azurtza alderao?
- Bergaretxe ta Lezeta.
- Ta Lezeta.
- Pixkat beheratxuao dare, bajutxuao.
- Bai.
- [Lezeta azpixan]...
- Gero harutzauan Ibarrola.
- Bai hori lehen be esan dozue.
- Gaztandola.
- [...]
- Lezeta. Apuntauta jak... Bueno, orduan, hori mendixoi Intxuzabal gaiñian esan dozue?
- Bai, pixkat harutzao-honutzao... baiña Intxuzabal gaiñian.
- Bai. Izena?

- Topinburu.
- Bale. Eta horren eskuma... Olakorta aldera beste pare bat tontortxo dare hortxe pare-parian, Topinburu pare-parian.
- Horren izenik...
- Topinburu [zeittik...]?
- Nik ez jakixat...
- [topiñak... botatzeko...].
- Horrek Gaztandolak jakingo jittuan danak...
- Bai, Gaztandolak, Intxuzabalek eta...

14. Mekolalde auzunearen mugak; inguruko baserri-izenak

- **Erref**: BER-232/016
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:50:55. **Bukatu**: 00:55:57

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Mekolalde, Osintxu eta Buñao auzoen arteko mugak. Inguruko baserrien izenak. "Mekolalde" izena nondik datorren. Mekolaldeko zubiak.

Transkripzioa
- Bueno, Mekolalde auzuakin hasiko gara? Hori bastante problematikua dala uste dot. Iñok ez daki auzua dan, ez dan, nun hasten dan...
- Mekolalde?
- Bai.
- Mekolalde auzua da.
- Mekolaldek ez jaukek barrixo askorik, [...] lehen darenak eta.
- Ez, ba, basarrixak jarek han.
- Ze basarritzu dia?
- Mekola azpikua, Mekolalde torria...
-Itxoin, poliki-poliki... Azpikua...?
- Hiru Mekolalde bai, behintzat.
- Torria ze esan dozue?
- Bi bizitzakua edo hirukua, zenbatekua da hori?
- Hirukua. Baiña horrek be gauza bat dauke, horrek Muñaokuak dittuk!
- Horrek Muñaora pertenezitzen dittuk?
- Mekola torria bai, behintzat! Baitta Agarre be!
- Muñaora hemen zea eitten dienak dittuk Agarre mekolalde ta Mekola azpikua.
- Baiña Agarre Muñaora...?
- Bai.
- Ta [...] entierruak eta, Bergaran eitten dittuk batzuk?
- Osintxura.
- Baiña honek Mekolaldiok eta Muñaokuak dia.
- E?
- Mekolalde torria ta Muñaokuak diela.
- Baitta Agarre be! San Blasetan...
- Bai, [etortzen dok], behintzet.
- Ez... [Hara... dok]. Baitta Paola be! Paola be zera dok, Muñao.
- Muñao ala Iraban?
- Ez, ez, Paola Muñao. Kostei be bai.
- E... Horrek Iraban izango dittuk, e?

- Ezetz, ba!
- Ez, ez, ez, ez. Kostei be Muñao dok. Kosteiko... gurien tia ta [Kosteittikuak] ta harek Muñaoko... lehen Muñao zan.
- Liburuetan agertzen dittuk ta horrek Muñaora pertenezitzen dittuk.
- Kostei ta Muñaokuak dittuk.
- Kostei Muñao? Ta Olabarrixa ze da?
- Olabarrixa ez, Olabarrixa Osintxukua.
- Ba, nik Kostei Muskitxuarra pentsatzen neban.
- Ez. Ez. Harek lehen-lehen... Oin izengo zuan igual zera, baiña lehen-lehen Muñao.
- Muñao, [...] liburuetan ta agertzen da ta Muñao.
- Torria ze esan dozue?
- Mekolalde torria, hiru bizitzakua.
- Bai, hori nun?
- Hori Mekolalden.
- Muñaokua! Agarre be bai, Agarre mekolaldia be bai.
- Baitta?
- Bai.
- Mekola azpikua hemen [zerik].
- Mekola azpikua...
- Ta Mekola azpikuak be...
- Mekolaldekua edo Osintxukua edo...
- ... entierruak Bergaraa horrek be.
- Bai, baiña horrek Mekolalde dittuk.
- Mekolalde, hiru basarri, Mekolalde ta bai, Mekolalde. Ta batzuk auzo batekuak ta bestiek bestekuak... puskat rarua dok, e?
- Baiña San Blasak Muñaok sekula ez jok hartu Mekola azpikua [Muñaorako zerik].
- San Blasetan Muñao...?
- San Blas jaixak, eztok? Eta hori...
- Muñaoko jaixak San Blasak dittuk. San Blas daok ermittia.
- Muñao, apuntau dot.
- Bai, Muiñondo edo zela [dauka]...
- Ta hori, Mekola azpikua sekula ez dok sartu.
- Agarre bai, Agarre beti.
- Bai, puskat rarua dok, e...
- Horrek dian bittartian, momentutik...
- Orduan, Mekolalde beak auzo bezela ez dau esistitzen?
- Ez. Mekolalde [ez ei zuan] lehen izen be! Mekolalde...
- Mekolalde... basarrixa!
- Mekolalde ze da basarri baten izena?
- Hiru basarri.
- Mekolalde izena. Baiña hau, hau taberniau be zenbat urte dok ondio in zabela? Gure [aittak] eta be ezautzen juen.
- Arandotarrak ein [eben]!
- Bai, ba. Hau ez zuan lehen esistitzen Mekolalde.
- Esistidu, esistidu...
- Mekolalde, ba, izen bat ipinitta, Parisen moduan.
- Mekolalde izen bat ipinitta ez! Basarrixan izena ipini Mekolaldeko estaziñua ein zanian. Estaziñuak hemen emon juan Mekolalden puskat zeozer. Estaziñua zuan hau bastante inportantia.
- Baiña Mekolalde lehenaotikua izengo zuan!
- Mekolalde basarrixa!
- Mekola torria, Mekola azpikua...
- Horretxek bakarrik, aurretik ez jeuan besterik. Gero, ba, horren [...] Mekolalde.

- Hau esaten juan gure…
- Gurera kartak makiña bat etortzen dittuk Bitxurtu ta Osintxu ipini biharrien, Mekolalde […]. Zeittik […]…
- … gure tia Mekolalden fabrikan zabillenien, Mekolaldeko [??] zubixa, [Lesarri boluko] zubixa…
- Hau zubixa ez jeuan, e?
- Eta hemen zerian lantxak pasatzen zittuen bestekaldera. Eta harek ein juen hemen lantxan… Batenbaten eguna izen ta kafia hartu juek hemen ta bat, mutil bat, atzetik geratu. Ta lantxiori… ba, ordua ei zuan juateko Mekolaldea lanea ta abisau […] salto eitten jotsak bestiak atzeratxuaotik lantxa gaiñera ta bli-blau ta blaust!
- Baiña Mekolaldeko fabrikia ein zanian zubixa ez jeuan einda?
- Ez, ez.
- Gero ein zuan?
- Gero ein zuan.
- Zubixak ze izen dauka?
- [Plazentzia(ra)ko??] zubixa guk behintzat eta beste askok be…
- Beste bat jaok hor [??] zubixa, haura dok hor… Lesarri bolukua.
- Haura zaharra. Lesarri boluan jak zubixa, haura dok lehengo zubixa.
- Ze izen dauka?
- Lesarri boluko zubixa.
- Lesarri boluako zubixa.
- Lesarri bolu?
- Haura aiuntamentuak zela daukan arreglau barik…
- Haura, gaiñera, zera dok, romauena edo hortaikua da, e? Inportantia…

15. Mekolalde inguruko toponimia

- **Erref**: BER-232/017
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 00:55:57. **Bukatu**: 01:00:59

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Mekolalde inguruko (Osintxu, Buñao eta Basalgo auzoen muga inguruko) toponimia eta baserri izenak.

Transkripzioa
- Agarre mekolaldera datorren itturrixak goittik badauka izenik? O… itturrixa… errekatxuak.
- Bai, baiña ez nok akordatzen. Entzunda daukat. Honek jakingo jok hori.
- E?
- Errekatxuak. Mieka zulotik datorren erreka hori.
- Hori., hori…
- Horren goiko zera, […] Iruerreka.
- Iruerreka.
- Goixan. Baiña horri Agarrekuak beste izen bat esaten jotsek horri beheko errekiorri.
- […]
- Hor izen bat esan dozue basarri batena…
- Mieka. Muñaokua, e!
- Igual da, apuntau eingo dou.
- Gaiñekaldian hola tontortxo bat dauka?

- Miekak?
- Hola, lautada moduko bat izen leike?
- Menditontor moduko hola txiki bat, zera, […] gorao; gorao, ba, hola espaldatik hemendikaldetik beittuta gorao Mieka baiña bestia altuaua Muñao aldera. Horren izena…
- Horrek Muñaokuak bai jakingo juek. Muñaoko… Ziarretak eta honek…
- Bestei burua o holakon bat eukiko jok…
- Izena…
- Izenen bat euki leike, e? Erak, erak.
- Hori erak jakingo juek.
- Hori Muñaokuak…
- Gero Narbaizatik hor Kostola aldera daon lautada horrek badauka izenik?
- Narbaiza?!
- Narbaiza fabrikatik.
- Fabrikatik harutz Kostola aldera.
- Guk Kostolako maduria beti esan izen dotsau ta.
- Ta Kostola bera basarrixa da?
- Bai, bai. Gero parian daka [Etxeberri] Eizmendi. Gero Zabaliek.
- Etxeberrittak be bai. Bi Etxeberritta.
- Zabalie?
- Zabale.
- A! Bai, bai, bai…
- Zabale, Larraiñaundi, Larraiñazpi…
- Bueno, horrek ya…
- Bai, handikaldien. Behian dare Etxebarrittak, baiña…
- Etxebarrittak be…
- Hamen Kostola inguruan ez dao halako izen…?
-[…]
- Kostola ta Aldeko torre bittartian ez dao izenik hor ezer?
- Ez. Oin, bertakuek akaso…
- Ez, baiña txikixek izengo dia… Bueno, zeoze ahaztuta laga dou, zuek buruan dauakzuena edo…?
- Oxanguren buruan txabolia botata daok oin, Txabola zurixa esaten jakona, famosua izendakua Txabola zurixa.
- Keixetako txabolia?
- Keixetako txabolia, Txabola zurixa.
- Oxanguren buruan?
- Bai, Oxangurendik gora.
- Krabelin haitzera behian.
- Bastante goixen.
- Bastante goixan?
- Txabola zurixa esan dozu?
- Bai, Txabola zurixa, bai.
- Galarra parian edo…?
- Bai, holako bat.
- Beheratxuao edo…?
- Beherao, beherao…
- E?
- Galarra parian ala…?
- Galarrako txabolia baiño […] beheratxuao, Galarra baiño gorao.
- Galarra baiño altuao.
- Hori ze zan?
- Txabola zurixa. Gaur ez dok esistitzen, pistia eitteko bota zuan ta, baiña Txabola zurixa oinddio denpora asko ez dala botatakua dok. Denpora asko… urte batzuk bai, baiña…
- Ta Keixetako txabolia gauza berdiña.

- Bai, bai, berdiña. Keixetako txabolia ta Txabola zurixa... Osintxun preguntau ta kazarixak Txabola zurixa danak. Txabola zurixa.
- Gure aldien Keixetako txabolia esaten zuan, baiña...
- Aber, besteik laga dou ahaztuta zuen buruan daona?
- [...] beste baso baten izena...
- Hau Lapikobaso esan dozu, eztok, dala?.
- Topinzulo.
- Topinzulo beste itturrixa, bai.
- Topinzulo.
- Gara-sailla [...]. Sasoi baten gara-sailla [haraxe bertaraiño alleatzen zuan]. [Urtetzen da]... Guk garua ebaitzen giñuan terrenuan urtetzen juan harek. Topinzulo. Hori Galarratik gora, e!
- Galarratik gora.
- Galarratik gora?
- Galarrako txabolia...
- Bai.
- Txabolatik Untzeta pare-pare-parian.
- Untzeta aldea.
- Untzeta aldea.
- Topinzulo?
- Bai.
- Ze da?
- Iturri bat.
- Itturrixa?
- Bai.
- Horko ura nora zoian?
- Izarre basarrira. Bueno, Izarre basarrira ta...
- [...]
- Makaldaa azkenien, Makaldaa azkenien, Makalda...

16. Osintxu inguruko erreka eta iturrien izenak

- **Erref**: BER-232/018
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 01:00:59. **Bukatu**: 01:06:01

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Osintxu eta Basalgo inguruko toponimia, batez ere, erreka eta iturrien izenak.

Transkripzioa
- Makalda errekia ze aldetara doia? Nundik dator?
- Galarratik goittik behera. Hori...
- Galarratik goitttik behera?
- Eske goixan [...].
- Hortxe... hortxe, jaio, hortxe jaiotzen dok. Ta hortik behera...
- Eta beste bat hemen Aldekorte laga dozu hemen. Ein dozue Aldekortei hori... Aldeikorta hori...
- Iturrixa?
- Kamiñoko rekta hori...
- A! Bai, bai...
- Hor jak itturri bat.
- Hori auskalo noizkua dan iturri hori.
- Nun? Nun?

- Zentrala baiño...
- Kurbia pasau ta...
- Rektia... Hemendik gora oiala rektia amaitzen [...].
- Rektian akaberan.
- Iberduero... Kurbia.
- Bai, kurbia baiño lehentxuao.
- Kurbia [...] aldera. Rekta amaiera-amaieran.
- Kurba kontra-kontran, e? Iturri bat.
- Hori nola esan dozu hori?
- Aldekortei.
- Aldakortei.
- Ta oin ur asko jatok goittik, e?
- Ta hor Iberduero parian goixan edo behian badao ezer beste izenik edo?
- Horrek San Anton auzua edo... Hori Arimendi ta honek...
- Hori handikaldera [...]...
- Bai, horrek bestekaldien [...]. Baiña hau... Topinzuloko itturrixakin pixkat nahastuta nabil. Honen urak esan dozue Izarre aldera doiaztela edo Makalda aldera?
- Makaldara etorri [...] Izarretik behera horrek.
- Izarrek berak etxerako ura hartuta hortik. Eta gero sobrantia Makaldara —bueno, Narbaizak jaukak goixan hartuta, baiña, igual jotsak—, sobrantia dana Makaldara etortzen dok goittik behera.
- Han ez dok sobrauko asko...
- Belastei errekatik Basalgo aldera ezautzen dozue ezer? Bason bat...
- Iribeko txaria ta...
- Bai, Iribeko txaria famosua hori be.
- Famosua, Iribeko txaria?
- Hori nun egongo zan?
- Hor Belastei errekian akaberan lehen ipini dok hor Kaparrategi edo...?
- Bai.
- Handik Basalgora bidian. Handik Basalgora bastante zuzen, e!
- Lehen esan doun Gibelondo basarrixan azpixan.
- Handik behera.
- Hori zela esan dozu?
- Iribeko txaria.
- [...]
- Honutzao Iritxeberri.
- Lehen emon dotsau hori.
- Bai.
- Gero, Lesarri ta Belastegi bolu bittartian badao izenen bat?
- [Boñon] ta basuek bajarek, baiña [Boñon] basuek esanda entenditzen dan basua... Ez da hola...
- [...] izen berezirik.
- Hik esan heban, ba horrek zera, [hor...] izena...?
- Hor iturrixa beste bat Olazabal basarrira bidien.
- Honek... izenak? Harrikutz. Harrikutz edo...
- Olazabal ta Oxangurenen bittartien dao iturri bat...
- A! Olazabal iturrixa?
- ...Ponterreka.
- A! Baitta, bai.
- Ponterreka?
- Ponterreka.
- Itturrixa da?
- Bai, iturrixa, bai, bai.
- Itturrixan izena da horixe...?
- Bai, errekatxutxo bat dator ta iturrixa dao.

- Ta hor iturrittik behera […]
- Gaiñera, Oxangurengo zelai bat daok ta zelai hari Ponterreka izena jaukak harek zelai harek.
- Ponterrekako iturrixa.
- Ta itturrixa be bai.
- Ponterreka izengo dok sakonan izena be…
- Bai, bai.
- […]
- Beste izen bat be bai, Olazabaldik horra Gallasteitorre(ra) Amurkixa edo ipini doun, juntau doun, hara bidian, hortik aurrera, hauraxe… Amurkira bidian, Egibittarte, beste izen bat.
- Egibittarte?
- Haura be bastante famosua…
- […]
- Olazabal ta Gallastegi bittartian?
- Bai.
- Behian? Erreka inguruan ala…?
- Goratxuao.
- […]
- Errekatxua dator […]
- Horra goittik behera datorren errekatxua dok zera, Mandola. Mandolako itturrixa […] haura errekatxua dator…
- Hemen goittik behera, bai.
- Ta hor errekian albuan bertan beste itturritxo bat zauen.

17. Basalgo inguruko toponimia

- **Erref**: BER-232/019
- **Iraupena**: 0:05:02. **Hasi**: 01:06:01. **Bukatu**: 01:11:03

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Basalgo inguruko toponimia: batez ere, Eguren, Olazabal, Gallastegi eta Ibarrola baserrian inguruko toponimoak.

Transkripzioa
- Zerian, esan dotena, hori itturrixa, Egibittarte? Egibittarten pasatzen dok haura!
- Tellerixako txabolian atzekaldeko errekia goittik behera zuzenian behera, beheko pistara. Ta Tellerixara hona behera […].
- Oin, udan ta bai igual […]… ur askoik ez jaok.
- [Tellerixa…]?
- Bai, bai, bai. Erreka asko […tzen] dittuk, baiña gero harutzatxuao honutzatxuao […].
- […] udan ta neguan be […] haundirik ez.
- Olazabal gaiñian hola txabola moduko bat…?
- Bai, txabolia bearena.
- Olazabalgo txabolia.
- Ta Tellerixakua desapareziduta egongo dok, eztok, hoixe?
- Bai.
- Tellerixakua [xehetuta] jak. […] Gurien dao beste bat, txabola bat, gure basarrixan gaiñekaldien, ointxe neuk reformauta. […] Bitxurtun

gaiñekaldien txabolia ointxe reformauta ipinitta daukat.
- Bitxurtu gaiñekal... A, bai! Haura...
- Bai, ointxe reformau juat. [...] Jose Mari bistobuenua emoten.
- [...]
- Hor Gallastegi azpiko hegixak, hor torre... torria daona altakua ta, badauka izenik?
- Bai, Egiguena. Holako [...] altako postia daon... Gallastei parien behin dao poste bat? Haura da Egiguena. Egiguena, handik behera jak Egiguena.
- Bai, bai, bai, domekan pasau nitzuan ni han.
- E?
- Domekan pasau nitzala han.
- Gallasteitorretik Sagarrerreka aldea hor bizkar horrek badauka zuendako izenik?
- Malkorra.
- A! Baitta, Malkorra, gaiñea...
- Baiña hori Gaztandola aldian...
- Gaztandola...?
- Eo... zerera, Ibarrola aldea.
- Ibarrola aldea. Ibarrolako bidien azpikaldera. Malkorra.
- Ibarrolako bidien azpikaldera?
- Bueno, Ibarrolara Gallasteitorretik doien bidian hola azpikaldera bertan...
- Gallasteitorretik bertan, e!
- Osea, hau dana...
- Malkorra.
- [...]
- Hola, dana sakona ta...?
- Bai. Hola, gehixenbat hola bi sakonen arteko erdiko zer bat da, e? Bastante lautada...
- Baiña gero hemendikaldera...
- Bai, bai [...]
- [...] Amusteiko sail harek eta...
- [...]
- Amusteikuak eta Egurenguak saillak.
- Gallasteikuak be bai...
- Gallasteikuak [...] handikaldeko barrenera.
- Nun esan dozue daola Malkorra?
- Gallasteitorretik Ibarrolara bidien.
- Gallasteitorretik Ibarrolara bittarte hori.
- Bai, baiña...
- Bittarte hori dana ez dok Malkorra, e? Zati bat.
- ... nundik gertuao, Gallasteitorretik ala...?
- Gallasteitorretik.
- Gallasteitorretik gertuao Ibarrolatik baiño.
- Bai, bai, bai.
- Gallasteitorretik bertan!
- Gallasteitorreko etxostien bertan hasten da hori Malkorran guena.
- Baiña beherutz, ez?
- Bai, behera.
- Sagarrerreka aldera?
- Bai. Sagarrerreka pixkat Plaentzia aldera..., Ibarrola aldera hobeto. Ibarrola aldera.
- Sagarrerreka errekiak [...] ta.
- Bueno, baiña Ibarrola aldera, [Sagarrerreka...].
- Eta, gaiñera, Sagarrerreka aldekuak beste izen bat jaukak. Zela dauka harek izena?
- [...].

- Egurengo saillak-eta han goittik behera Isuskitza parien bestekaldien? Zela zan haren izena?
- [...] entzunda [daukat] nik, baiña...
- Malkorra barik beste...
- E... Malkorra bestekaldera.
- Amosteiko piñudixak ta Egurengo pagadixa ta Isuskitzan bestekaldia haura. Ez, beste izen bat badauka horrek. Ez dakit zela daukan...

18. Basalgo inguruko toponimia; Olazabalondoko laua

- **Erref**: BER-232/020
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 01:11:03. **Bukatu**: 01:13:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Basalgo inguruko toponimia. "Olazabalondoko laua" lautadaren kokapena.

Transkripzioa
- Bueno, beste bat ointxe akordau jatak. Hor, zeran, Kaparrategi edo ipini doun horren... hortik Olazabal aldera, hor Moskazulo ipini dozu...
- Errekia?
- Moskazulo errekian albuan Olazabalondo.
- Olazabalondo?
- Gallasteiko... Bueno, Gallasteiko terrenua da izen, baiña hiru [sorotxo...], ta Olazabalondo.
- Han Olazabalgo zerian?
- Olazabalgo soluen kontran.
- Soro barrenian?
- Haura lautadia.
- Tellerixakuan kontran?
- Bai, handik hasi ta gora, [Olazabalgo sorua].
- Bai, bai, bai, hiru pusketa edo...
- Baiña han lautadatxua [bada zera]...
- Lautada haundi-haundirik ez...
- Olazabalondoko laua esaten jakon hari.
- Piñudi bat zutik jakan, piñudi pusketatxo bat, ez jakixat zeiñena dan haura. Mugarrixan, Tellerixako mugarrixan.
- Bai, Tellerixan.
- Ta [...] jok haura?
- Bai, haura behian jak horreandik...
- Bueno, horren kontran...
- Bai, horren kontran behera.
- Bai, Kaparratei aldea.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-28

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com